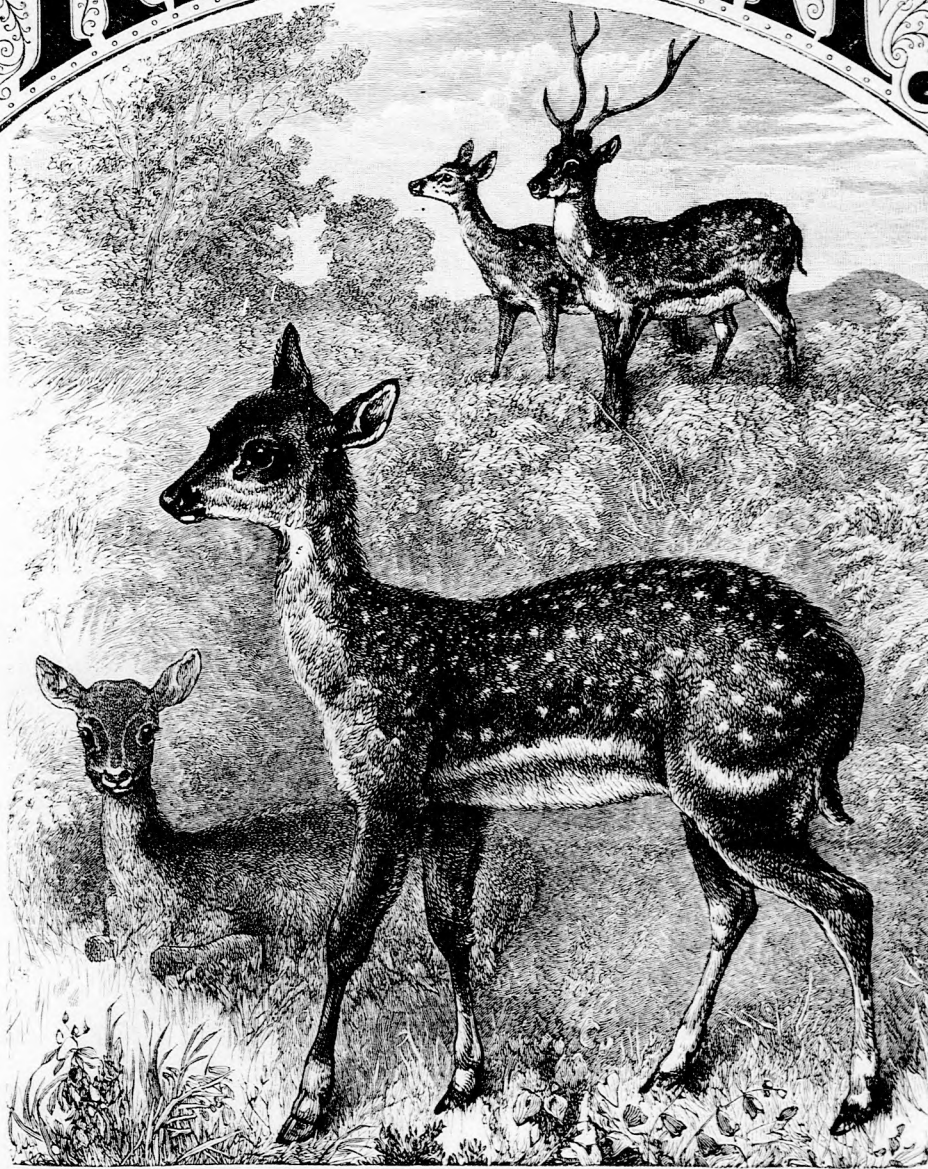

26

KIS LAP

BABA-NÉGYLÁBUK. *Indiai őzike.* (Lásd a 170. Japón.)

XXXIII. kötet, 11. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1887. szeptember 11-én.

128

A KINCS FORRÁSA.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

SELEM kapaszkodott. Ugyancsak meg kellett feszíteni minden erőmet, hogy össze ne roskadjak, mert erősen rám nehezedett. De mégis megbirtam és egy perczel később az öreg talpon volt.

— Így ni, most már jól van, biztatám.

Valami nagyon jól bizony nem volt szegény, mert amint lépni kezdett, ugyan csak tántorgott.

— Bajos lesz . . . nagyon bajos, mondá. Szükséges, hogy valakire támaszkodjam . . . és bot is kellene.

— Minden meglesz. Álljon csak kissé nyugodtan, mindjárt faragok botot.

Mindig zsebemben volt a késem, a nagy fa-ágból gyorsan levágtam egy jó erős botot és az öreg kezébe adtam.

— Így jó lesz, mondá. Egyik kezemmel erre támaszkodom, a másikkal meg reád. El tudnál-e vezetni egy darabon?

— Hogy ne! Hova menjünk? A faluba?

— Nem, itt valahol kell lenni a rokonom kastélyának, a hova indultam. Már rég nem jártam itt, nem tudom jól az utat. Nem ismered báró Ligetit?

— Hogy ne ismerném! Azaz hogy . . . tulajdonképen nem ismerem, soha sem beszéltem vele, de láttam eleget, tudom, hol lakik.

— Az tökéletesen elég . . . ha tudni illik el akarnál oda vezetni.

— Természetes, hogy elvezetem. Csak nem hagyom itt a sötétben egyedül bo-

torkálni? Különben sincs valami nagyon messze, még közelebb van, mint a mi falunk.

— Igen, de mikor kerülsz majd te haza, fiaeskám?

— Oh, az most már mindegy. Valamivel korábban vagy később, már kikapok így is, ugy is.

— És miattam! szólt az öreg elszomorodva.

— Dehogy, épenséggel nem! biztatam jókedvűen. Már elkéstem a vacsoráról, mikor ide értem. Aztán mondom, nem is csodálkoznak rajta, ha egy kicsit elkésem.

— Igen, de most sötét éjszaka lesz, mire haza érsz.

— Az sem baj. Tudom én itt a járást akár bekötött szemmel is. Adja csak a kezét és induljunk szaporán, mert meghül ebben az esőben. Nincs mindenki ugy hozzászokva, mint én.

Az öreg szóltan és komoly maradt, talán mert a nagy eséstől, zuzódástól még fájdalmat érzett, vagy talán mert elgondolkozott valamin. Én nem sokat gondolkoztam, csak arra igyekeztem, hogy a szegény öreg embert mentül előbb hajlék alá kísérem. Meg is indultunk azonnal. Egyik kezével a botra, a másikkal reám támaszkodott és mondhatom, ugyancsak támogatni kellett. De szerencsére izmos fizkő voltam, elbirtam és nem is mutatam, mintha nehezemre esnék.

Most aztán ugyancsak hasznomra vált, hogy oly jól ismertem a környéket. Tudtam a legrövidebb utat, a melyen semmi baj sem érhet. Az öreg urnak ugyancsak szüksége volt rá, hogy mentül

amarább biztos helyre jusson. Látszott, mennyire megfeszíti erejét, hogy előbbre jussunk, de minduntalan megállt, néha pedig, ha az ut mellett egy-egy magasabb part volt, le is ült pihenni. Én magam eljutottam volna félóra alatt a báró Ligeti kastélyához, de így eltartott másfél óráig is.

A hosszú, lassu vánszorgás alatt az öreg lassanként beszédesebb lett. Mindenfélét kérdezgettettem tőlem, ki vagyok, hol lakom, micsoda az apám, hányan vagyunk testvérek, hogy élünk és más effélet. A mit kérdezett, arra feleltem is, már a hogy tudtam és a mint akkor gondolkodtam, meg lévén győződve, hogy nincs a világon szebb hely, mint a mi falunk és nincs okosabb, jobb ember, mint az én jó apám, jobb dolga pedig nem lehet még a királynak sem, mint az én apámnak, mikor az egész falu megsüvegei, mi pedig, a gyermekei, nem járunk mezitláb, mint a paraszt gyermekek, hanem majdnem úgy, mint a kastélybeli urfiak és kisasszonyok, csak hogy persze azoknak valamivel szebb és újabb a ruhájok és alkalmasint nem lyukas a cipőjök. Elég az hozzá, nagyon jó dolgunk van.

Hitte-e az öreg vagy sem, nem tudom, de nem is törtem rajta a fejemet, ő pedig nem mondta.

Lassan-lassan és nagy sokára végül eljutottunk a kastélyhoz. A késő est daczára a nagykapu még nyitva volt, mintha vártak volna valakit, a tornáczon lámpa világított s a kastélybeli cselédség ide-oda járt dolgai után.

Nem igen nagy kedvem volt bemenni a fényes uri kastélyba. Mert ha különben

tökéletesen meg voltam is elégedve a dolgaimmal, de azt mégis tudtam, hogy biz én nem vagyok való ilyen helyre. Kivált most, mikor csupa sár és csupa lucok a ruhám, mely még tiszta korában sem volt valami nagyon pompás. Aztán látásból talán ismernek is, talán valaki szemembe mondja, hogy én vagyok az a vásott Miklós, a kinek bolondos csinyeiről sokat hallottak s a ki most is ime ilyen gyönyörű állapotban kerül ide.

De mindezeket az aggodalmaimat mégis csak eltitkoltam. A szegény öreg urat, ki a fáradságtól alig birt már vánszorogni, nem hagyhattam cserben épen itt, a hajlék közelében. Ha már idáig elhoztam, hát csak bevezetem egészen oda, a hol más valaki támogathatja.

Alighogy beléptünk az udvarra, egy inas jött elénkbe.

— Uram Teremtőm! A gróf ur! Mi történt?!

És választ sem várva, hanyatthomlok futott a ház felé, folyton kiabálva:

— Megjött a gróf ur! Valami baja történt! Hamar egy karos-széket, abban viszzük fel.

A kiáltásra egymás után rohant ki a ház népe. Először a cselédség, aztán az uraság, a báró és neje meg a gyermekek. Ezalatt oda értünk a kastély tornáczához, ott kényelmes pad is volt s az öreg ur, a kiről most már annyit tudtam, hogy gróf, tehát valami nagy ur, kimerülten ült le. Körülfogták, üdvözölték, aztán százféle kérdéssel ostromolták, hogy mi baja történt, nincs-e eltörve keze-lába, le akar-e feküdni? Szerencsére a nagy sürgés-forrásban engem észre sem vettek. Láttam,

hogy reám itt már nincs többé szükség, egész csöndben elosontam és megindultam haza felé. Már egészen sötét volt, de ez csöppet sem bántott s jó félóra mulva szerencsésen haza vergődtem.

Hogy otthon akkor este mi történt, arra már nem emlékszem egészen világosan. Olyasmire emlékezem, mintha vacsora nélkül feküdtem volna le... és jó anyám, kinek egy pár szóval említettem az öreg

ur balesetét, megcsókolt, olyanformán mondva, hogy ezuttal jól cselekedtem. De már arra nagyon jól emlékezem, hogy talán soha sem aludtam oly édesen, mint akkor éjjel. Fáradt is voltam, az igaz, de meg valami olyat éreztem, hogy meg vagyok magammal elégedve.

Hanem reggel, a mint fölébredtem, mégsem voltam teljesen megelégedve. Eszembe jutott, hogy azt a szegény lovat

SZÁRAZ HAJÓKÁZÁS. I. (Lásd a 176. lapon.)

ott hagytuk az uton fetrengeni, esőben, sárban. Pedig azon is segíteni kellett volna. Nem is volt nyugtom, míg újra ki nem osontam. Futva mentem a baleset helyére, de a lónak már csak hült helyét találtam.

— Bizonyosan gondolt rá a gazdája... úgy már jól van.

Ekkép rendben volt minden, többé semmi gondom sem volt és lasanként felej-

teni is kezdtem ezt a kis kalandot. Nem valami nagy ritkaság faluhelyen, hogy utas embernek holmi kis baja esik; nem sokáig gondolnak reá. Én pedig tanulással, játékkal sokkal inkább el voltam foglalva, hogyszem egy ilyen kis esemény hosszabb ideig megmaradt volna az emlékemben.

Vagy két hét mult. Egy szeles, esős napon, mikor épenséggel nem lehetett

kimenni a házból, együtt játszottunk mi fiúk a szobában, mikor apánk beszólt:

— Fiúk, gyertek be hozzám!

Engedelmeskedtünk, félig kíváncsian, félig szepegve, mert hát soha sem volt egészen rendben a lelkiismeretünk, mindig tartottunk tőle, hogy már megint valami csiny derült ki. De a mint beléptünk apánk szobájába, kissé megnyugodtunk, mert nem látszott haragosnak.

Komoly volt ugyan, mint rendesen, de inkább öröm és meglegedés látszott az arcán s olyanformát véltem észrevenni, mintha én reám különösen nagyon figyelmesen és nyájasan tekintene.

Oda álltunk elébe s ő egy ideig szótlánul nézett rajtunk végig. Aztán zsebébe nyúlt s egy levelet vett elő.

— Egy levelet kaptam, mondá, mely nagyon meglepett és nagy örömet is okozott

SZÁRAZ HAJÓKÁZÁS. II. (Lásd az 176. lapon.)

zott nekem. Szükséges, hogy ti is meghalljátok, mi van benne.

Felolvasta a levelet. Már erre nagyon jól emlékszem, mert azóta is sokszor elolvastam. Most is nálam van. A levél így szólt:

»Tisztelt tanító úr!

»Egyik fia nemrég igen nagy szolgálatot tett nekem, olyan nagyot, hogy soha sem fogom elfeledhetni, sem meg-

hálálhatni, mert életemet mentette meg. Tudom, hogy hívják, de nem mondom meg. Teljesen meg vagyok győződve, hogy ez a fiú nemes szívé, jó gyermek és helyesen vezetve, jól nevelve, derék ember válhatik belőle, a ki hasznára lesz embertársainak.

»Önnek három fia van, tudom. E levélben küldök önnek ötezer frtot annak a fiúnak a nevelésére, aki megmentette

az életemet. Melyik az, nem mondom meg, és azt óhajtom, hogy ne tudja ön sem.

»Ha az a fiu olyan, a milyennek én gondolom, akkor ő maga sem fogja megnevezni magát. Akkor az ötezer forint a három fiué egyformán és mind a három fiu kaphat tisztességes, bár szerény nevelést. Mert tudom, hogy ön, tanító úr, csekély jövedelméből nem volna képes fiait sokáig iskoláztatni.

»De ha életem megmentője akarja, akkor legyen az övé az egész ötezer forint. Ha megnevezi magát, akkor csak őt illeti ez a jutalom és akkor aztán ő egymaga részesülhet a küldött összegben. uri nevelésben.

Ez legyen egészen az ő szabad tettségére bízva.

Szives üdvözlettel maradtam
jóakarója

gr. Sziklai János.

— — — Mikor Miklós bácsi idáig ért az elbeszélésében, egy pillanatra megállapodott és fürkészőleg nézett Ödönre és Katiczára. A két testvér is fürkészve és majdnem izgatottan nézett a bácsira.

— És... és a levél felolvasása után mit csináltál, bácsi? kérdé Ödön végre.

— No's, hát te mit tettél volna az én helyzetemben?

— Hm... nem tudom. Ez nagyon bajos dolog. Ha enyém lett volna az egész ötezer forint, az persze nagyon kellemes állapot lett volna, akkor uri módon élhettem volna... de hát...

— No's, mit?

— De hát az meg rosszul esett volna, hogy én uri módon éljek, a testvéreim pedig szegények maradjanak. Inkább marad-

tam volna velök egyforma sorsban. Én a levél után nem szóltam volna semmit.

— Nagyon szeretem, hogy így gondolkozol, fiacskám. Csakhogy neked ezt most könnyebb mondani, mint volt nekem akkor. Mert te jól tudod, hogy nem kerül rá a sor, hogy meg kelljen tenned, nem vagy szegény sorsban, a melyből csak tőled függ kivergődnöd. Jegyezzétek meg, hogy nem sokat ér az olyan nagy fogadkozás, szép szó, a melyről az ember tudja, hogy úgy sem kell igazán megtenni. No, de mégis helyesen gondolkoztál. Én éppen úgy cselekedtem, csakhogy nem oly könnyen szántam el magamat. Amint atyánk a levelet felolvasta, mindjárt eszembe ötlött, milyen jó dolgom lenne, ha azt a sok pénzt mind csak reám költenék el, aztán majd valami nagy úr lenne belőlem. Egy-két pillanatig biz' én arra gondoltam, hogy megtartom magamnak a jutalmat, mely engemet illet. De mire atyám elkészült az olvasással, mégis csak mást gondoltam. Ugyan szép is volna, ha én ezen túl másképp élnék, mint testvéreim, a kikkel eddig mindig egyforma sorsom volt. Aztán nem is tettem semmi különös nagy dolgot, nem is vártam érte semmit, ez a nagy ajándék pusztán csak a gróf nagylelkűségéből ered. És ő, az látszik leveléből, szeretné, ha megosztanám testvéreimmel. Hát természetesen megosztom.

Igy aztán, amint atyánk elkészült a levél felolvasásával, mély esönd következett. Atyánk pedig így szólt:

— Hallottátok a levelet, fiaim. Annak, akit illet, joga van szólani.

Testvéreim csak bámultak, mert nagyon keveset értettek az egészről és

természetesen nem is szólhattak. De nekem, mikor már el is szántam magamat, nem volt könnyü el nem árulnom magamat. Éreztem, hogy fülig vörös lettem és zavartan lesütöttem a szememet. Testvéreim nem igen ügyeltek rám, nem vettek észre semmit; de atyánk, azt hiszem, jól látott és tudott mindent. És olyan jóságosan, olyan elismerőleg nézett rám, hogy ez nekem tökéletesen elég jutalom volt. Elég az hozzá, nem szólt senki semmit és így nem lehetett tudni, ki volt a gróf megmentője. Így tehát a nagy jutalom mindhármunknak jutott.

Mindjárt másnapról fogva nagy készülődés folyt a házban: minket fiukat láttak el és ruháztak fel, hogy az új tanévre már a városba mehessünk. El is mentünk. Mivel a gróf ajándékán most már hármunknak kellett megélni, persze mégis csak szerényen éltünk; de hát nem is voltunk elkényeztetve. Tanultunk szorgalmasan és szépen haladtunk előre. Néha bizony pajkoskodtunk azután is, de lassan-lassan, a mint nagyobbak lettünk, megokosodtunk és arra törekedünk hogy jótévőnk ne mondhasson háládatlannak.

Testvéreim, a kik az egész dolgot sokáig, egészen nagykorukig, nem értették, nem is igen gondoltak a jó öreg grófra, de nekem folyton rajta járt az eszem. Az volt a kívánságom, hogy legalább még egyszer lássam és megköszönhessem jószágát. Hanem ez sokáig nem teljesült, évekig nem láttam. Ezalatt már nagyra nőttem és a fővárosba kerültem. A festészetre volt kedvem, tanárain buzdítottak, biztattak, hogy jó festőművész leszek s én sokat

tanultam, dolgoztam ám, hogy igazuk legyen.

A fővárosban egy napon megpillantottam a jó öreg grófot. Eleinte hozzá akartam sietni, de aztán mást gondoltam. Többször meglestem, jól megnéztem, aztán lefestettem arczképét és elküldtem a kiállításba, melyet éppen akkor rendeztek. A kép mindenkinek nagyon tetszett. Az öreg gróf pedig ugyancsak csodálkozott, mikor hallotta, hogy egy kitünő arczképe ki van állítva, mikor ő nem is festette le magát. Tudakozódott és persze megtudta, ki volt a festő. Egy nap aztán betoppant hozzám és szeretettel megölelve, mondá:

— Én már jóformán el is felejtettem azt az esetet, de most tudakozódtam s nagy az örömem azon, a mit megtudtam. Derék ifju vagy, a jóban osztoztál testvéreiddel és a kép mutatja, hogy a jóért hálás maradtál hosszú idők multáig is. Ez derék.

E naptól fogva mindennap öreg barátomnál kellett lennem. Segített, pártolt és rövid idő alatt az ő hatalmas támogatása által híres és gazdag művész lettem, gazdaggá tehettem szüleimet, testvéreimet is. És azt nem feledtem el soha, hogy szerencsémnek, kincsemnek igazi forrása két tiszta érzés volt: az őszinte szeretet és hála, mely ifju koromban vezérelt.

MADARAK KÖLTÖZÉSE.

(Képpel a 168—169. lapokon.)

Még el sem mult egészen a nyár, még be sem köszönt igazán az ősz, és már lassacska megkezdődik a nagy költözködés.

Ott kint sétáltak Palika, Málka és a kis Tinike a Duna fölött magasra emel-

kedő parton és néztek a messzeségbe, majd föl a magasba, s még ők is észrevették, hogy ott fönt valami szokatlan dolog történik. Azaz csak a két nagyobbik testvér nézte, mert a kis Tinike az effélével nem gondolt, inkább későn nyiló tarka virágot keresett a fűben.

— Nézd, Palika, nézd! Milyen nagy sereg madár jön amonnan... Gyorsan röpködnek... mindig a folyó irányában.

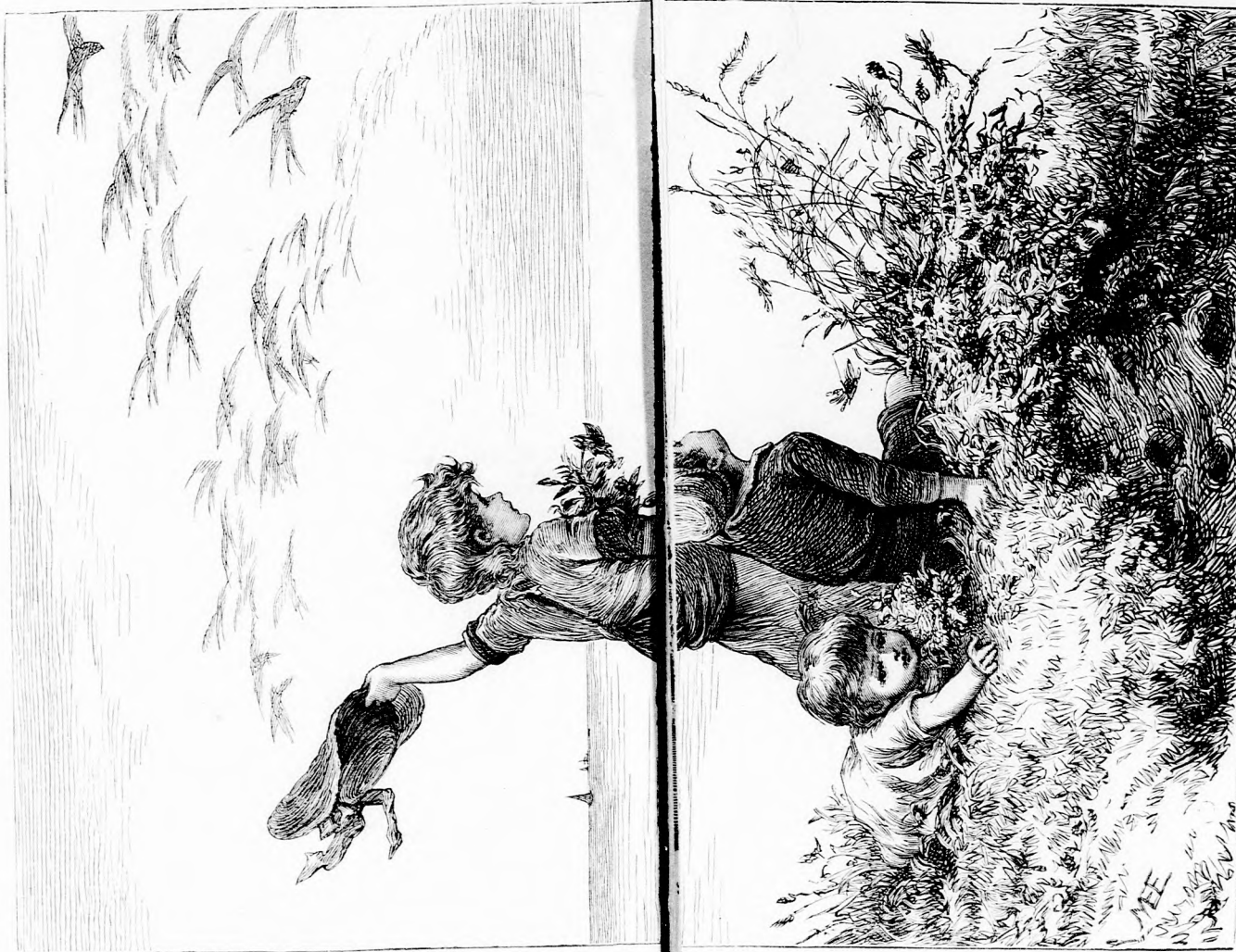
— Az ám! Ezek bizonyosan költöző madarak, már utra keltek dél felé.

— Beh kár, hogy elmennek!

Palika is sajnálta, de ő már tudta, hogy azért mégsem kell nagyon busulni. A tanító nemrég megmagyarázta, hogy azok a költöző madarak igen okosan teszik, ha elmennek, mert itt nálunk nem tudnának megélni, mikor beáll a szeles, esős, kellemetlen ősz, rá pedig a fagyos, havas tél. Nincs semmi gyümölcs, semmi magvaeska többé, a rovarok is elbujtak, — miből élne meg a szegény madárka? Kénytelen tehát vándorutra kelni dél felé, melegebb éghajlat alá, hol a tél nem olyan csikorgós hideg, mint nálunk.

Nem mind egyszerre kelnek utra.

Némelyek már augusztus végén elindulnak, mikor még úgy látszik, hogy meleg van. De már éjjel hűvös szellő lengedez s

a finom érzékű madár tudja, hogy az mit jelent. Nem is teszi rosszul, ha idején indul. Mert nagyon messze, nagyon sokáig

ül röpködnie, országokon, végre tengereken keresztül. Az utat nem tévesztik el. Mert ott fent a magasban látnak ők egy

aztán tavaszkor vissza, a folyó biztosan megmutatja nekik az irányt s szépen vissza találhatnak régi lakóhelyökre.

Napokig, hetekig röpködnek, míg eljutnak messze délen olyan országba, hol nincs tél, nincs hó, találhatnak ennivalót. Ha nálunk maradnának, a hideg és az éhség elpusztítaná őket, tavasz nyílásakor nem volna kedvesen csevegő madár; de így szépen kitelelnek ott a távol országokban. Mikor nálunk tavaszodik, akkor ott délen már nagyon meleg kezd lenni, a mi szárnyas vándoraink utra kelnek vissza, ide a régi kedves fészkekbe. A nagy utazásban bizony egyik, másik el is vész, de a nagyobb rész mégis csak visszakerül.

— Lásd, így van ez, szólt Palika. Ne haragudjál rájok, hogy elmennek, mert kénytelenek vele. Azért mennek, hogy megélhessenek és esztendőre majd ismét örömünk telhessék bennök.

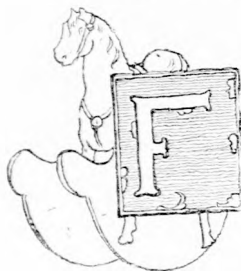
A kisleány kalapjával intett a madárseregnek.

— Isten veletek! Sok szerencsét a nagy utra!

Jó utmutatót: rendszeren a folyók mentén röpködnek és, úgy látszik, igen jól megjegyzik, a merre mentek. Ugyanarra jönnek

Éljetek boldogul a távolban is és majd ha újra tavaszodik, ne késsetek sokáig, jertek vissza mielőbb! A viszontlátásig!

A KIS VILMOS.

ÖLÉBREDT a ta-
vaszreggel
Friss állattal, új
énekekkel.

»Ő bizony bent el
nem ül most!«
Vonja vágya a
kis Vilmost,

Vonja ki a kertbe szépen.
Bodri vele társaképen,
S ugatással, míg kíséri,
Ura gusztusát dicséri;
Ő is — ebből kiki látja —
A természet nagy barátja!

Nap jön, nap megy, elmúlt a nyár,
Vilmosunk im' nagy legény már.
Mint gyanítom, mostan épen
Utazás van az eszében.
Befogja hát fakó lovát
S indul — vágat — tovább, tovább...
Merre tünt? — Csak jöjjön vissza,
Nem lesz, tudom, vége-hossza
A sok mesélésnek máma —
Mert utazni, nagy sor ám a'?

BABA-NÉGYLÁBUAK.

— Indiai őzike. —

(Képpel a czimlapon)

Kedves Forgó bácsi!

ALÁN csodálkozni is fog, hogy ilyen messziről kap hirt. Nem tehetek róla, nincs nyugtom. Minap beszéltem egy vándormadárral, a ki messze el szokott bolyongani a tengereken. Azt beszélte nagy büszkén, hogy a »Kis Lap« sorra bemutatott kis olvasóinak mindenféle babamadarakat s ezek nagyon kevélykednek vele, már szóba sem akarnak állani velünk, négy lábuaakkal.

Már ez nem igazság, mert köztünk is vannak érdekes legények. Vártam, hogy valamelyik más négy lábú atyámfia majd elmondja jogos panaszunkat, de nem hallom a hírét. Hát rászántam én magamat. Mert tudom én azt, hogy minket őzikéket szeretnek az emberek. Az igaz, hogy legjobban szeretnek sütve megenni, de ha épen nem éhesek, hát amugy is szeretnek, mert tudják, hogy mi, a hány fajtánk csak van a föld kerekiségén, mindannyian szelid s ártatlan jószágok vagyunk, a kik a légynek sem ártunk s ha elfognak is, nem dühösködünk, nem bántjuk gazdáinkat, hanem szépen megszelidülünk és mulatóságára szolgálunk mindenkinek. Hát ezért gondoltam, hogy ha én kérem meg, akkor Forgó bácsi majd minket négy lábuaakat is bemutat kis olvasóinak.

De most legelőször is magam mutatam be magamat. Hogy őzike vagyok, azt mindenki tudhatja, a ki csak rám pillant. De már azt nem tudhatja mindenki, hogy nem vagyok afféle egészen közönsé-

ges őzike. Hazám a meleg éghajlatu Keletindiában van, itt élünk a gyönyörű Ganges folyó partján, de vannak rokonaink szerte az egész országban. Sokan közülünk eljutnak, persze nagyon kedvök ellenére, messze túl a tengeren is, egy Európa nevű világrészbe, a hol állatkertekben fogságban élnek. Én bizony nagyon busulnék, ha ilyen sorsra kellene jutnom; de azt hallom, hogy elfogott atyámfiái hamar megvigasztalódnak, megszelidülnek és kényelmesen éldegélve a fogságban, még meg is hiznak. Meglehet, hogy én is így járnék.

A ki a képet nézi, melyen le vagyok pingálva, láthatja, hogy egész kis család vagyunk itt együtt. Középen hátul áll a mi vitéz, bátor apánk, az ő hatalmas agancsaival, mellette pedig gondos, szelid anyánk. A ki itt mellettem a fűben fekszik, az az én kis hugom, a ki pedig legelől áll azokkal a szép szemekkel és gyönyörű pöttyös szőrrel, az — én magam vagyok. Persze azt fogjátok erre mondani, hogy hiu és kérkedő vagyok. Pedig eszem ágában sincs. Csak azt mondom, a mit sokszor hallottam, mert a ki csak lát minket, dicsér és szépnek nevez. Én magamnak csak azért szeretem pöttyös szőrömet, mert ez sokszor megment a veszedelemtől. A mint ugyanis a fűben fekszünk, már csekély távolságról is alig lehet ránk ismerni, mindenki azt hiszi, hogy csak holmi lehullott falevelek hevernek ott a fűben. Így aztán ellenségeink odább mennek s ezt csak a szőrünk színének köszönhetjük.

Azt fogták reánk, mint hallom, hogy nagyon lusták vagyunk, mivelhogy csak

este és éjjel mozdulunk ki a rejtekünkől legelészni. De ezt korántsem röstségből tesszük. Van sok más két- és négy lábu, mely csak este mozdul ki és mindegyiknek van rá helyes oka. Nekünk is van, még pedig az, hogy forró éghajlat alatt élünk, hol a nappali hőségben nem valami kellemes a sétálás. Inkább átszundikáljuk tehát a meleg napot és csak a hűvösebb esti időben megyünk eleséget keresni. Ennek pedig az a haszna is van, hogy ilyenkor kevesebb ellenséggel találkozunk.

Mert azt már egy csöppet sem tagadom, hogy vitézek épenséggel nem vagyunk, már legalább mi fiatalok és az anyánk sem. Nem is szégyenlem, mert hát a hol csak a föld kerekéségén őzike van, az mind félénk, ez tehát már a familiánk vérében van, nem tehetünk róla. És mi indiai őzikek különösen sok veszedelemmel küzködünk. Más országokban élő atyámfiái nem is ismerik ezeket a veszedelmeket, mert holmi farkas, medve elől csupa merő játék elfutni, azok még a nyomukba sem érnek.

Én még fiatal vagyok, de már láttam ilyen borzasztó veszedelmeket. Minap a víz partján voltunk szomjunkat oltani, midőn egy szegény fiatal atyámfiára hirtelen rávetette magát a fáról egy rettentő óriás kígyó. Ettől pedig nincs menekülés, akit ez körülfog, az veszve van. Főnt a fa ágai közt lappang s a gyanutlanul elhaladóra veti magát, rátekerődzik, összetöri a csontjait és lenyeli szőröstülbőröstül. Máskor meg egy domboldalon haladtunk lefelé, mikor lent a völgyben egy pajtásunkat kétségbeesetten futni láttuk. Volt is oka rá, mert tigris üldözte,

már pedig a tigris talán még gyorsabban fut, mint mi és nehéz előre elmenekülni. De még a vízben is lakik itt ellenségünk, az a borzasztó alligátor. Viz nélkül nem lehet megélni, kénytelenek vagyunk a folyóhoz menni, hogy szomjunkat oltssuk. Ámde ott lappang a víz alatt a rettentő torku, iszonyatos fogu alligátor és a gyanutlanul közeledő őzikét hirtelen megragadja, lehuzza a vízbe, bizonyos halálra. Így hát nem csoda, hogy én bizony irigylem azokat az atyámfiat, kik olyan tájakon élnek, ahol nincs olyan sok veszedelmes ellenségek. Az apánk persze védelmez az ő erős agancaival és ő nem is olyan félénk, mint mi. Bátran szembeszáll a veszélyvel és sokszor elveri az ellenséget. Nem ijed meg, még ha saját élete forog is veszedelemben.

Hanem persze van egy ellenségünk, akitől semmi sem védelmezhet meg. Ez pedig az ember, az ő borzasztó puskájával. Itt is vannak vadászok, akik fölkatatnak minket csöndes, erdei magányunkban és hiába futunk. A golyó gyorsabb, utolér és a kit utolér, az veszve van.

Ennyi mindenféle ellenség és veszedelem arra kényszerít minket, hogy mindig beljebb és beljebb rejtőzzünk a sűrű erdőségbe. Csakhogy az erdőt is kiirtják, átkutatják és számunkra egyre kevesebb hely marad. Azt szeretjük, ha nagyobb csapatokban, huszan is bolyonghatunk. De minduntalan szétkergetnek, a csapatok egyre fogynak és idővel majd egészen ki fogunk pusztulni.

Akkor pedig majd ellenségeink fognak busulni, mert nem lesz többé jó őzpecsenyéjük.

TIPI ÉS TUPI.

(Képpel a 141. lapon.)

ALÁN bizony nem is tudjátok, ki volt a Tipi és ki volt a Tupi? Csodálom, mert megérdemelnék, hogy ismerjétek. A kis Birike is csodálkoznék, ha valaki azt mondaná, hogy nem ismeri az ő Tipi cziczáját; a vén vak muzsikus pedig, no az el se hinné, hogy ne ismerné valaki az ő Tupi kutyáját.

Tehát kutya és macska voltak. Szomszédok is voltak és nemcsak a nevök volt közel hasonló, hanem maguk is jó barátságban éltek egymással. Mikor Tipi korán reggel ott sétált kint a palánk tetején, Tupi a szomszéd udvarból nem ugatta meg, hanem vagy tovább szunyókált az ajtó előtt, vagy pedig barátságosan szólt: — Ej, Tipi kisasszony, ily korán már kint sétál? Nem is hittem, hogy az olyan uri népség is ily korán föl tud kelni.

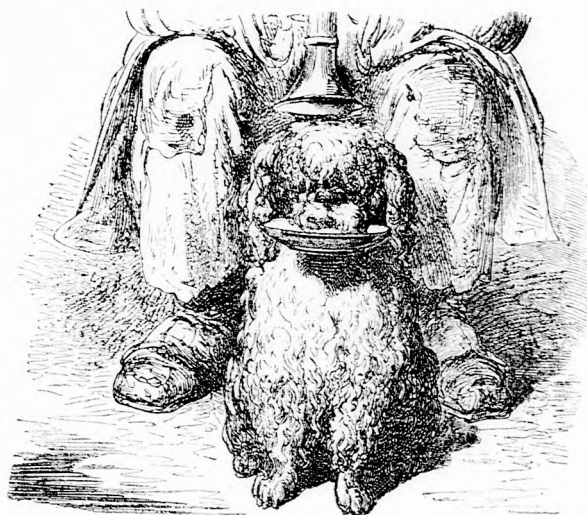
— Ugyan hagyja, Tupi urfi! Hiszen máskor ki nem juthatok egy kis szabad levegőre. Könnyü magának, mikor egész nap kint sétál.

— Az ám, esakhogy nehéz szolgálatot végzek. No de nem panaszkodom, szívesen teszem. Mert hát lássa, Tipi kisasszony, nekünk kutyáknak az a feladatunk, hogy hasznosak legyünk, míg a cziczák vígan élnek kedvökre és, ne vegye rossz néven, semmi hasznot sem hajtanak.

— Már megbocsássa, Tupi urfi, de az nem úgy van. Tudom, nem is cserélne az én terhes szolgálattal. Egész nap odabent kell ülnöm a szobában és a kis Birikét kell mulattatnom. Megszökhethném, az igaz, de nem teszem. Mert a szegény leánykának beteg a mamája s a kedves kicsike nem tudna mit csinálni egymagában. Zavarná, zaklatná a beteg mamát, pedig az orvosok ezt tiltották. De ha én

ott vagyok, velem eljászogat Birike órahosszat és csönd van a házban. Ezért nem járhatok kedvemre egerészni, madarászni.

— Már ez derék dolog, nagyon becsülöm értte Tipi kisasszonyt. Magam is ritkán járhatok ott, ahol szeretnék. Tudja, az én gazdám az a vén vak muzsikus, őt vezetgetem. Aztán megtelepszünk valahol az utcásarkon, gazdám előveszi a flótáját és fujja, én pedig a tányért tartom a

A TÁNYÉRT TARTOM . .

számban s ez annyira tetszik az embereknek, hogy még az isad egy-két krajczárt, akinek talán nem tetszik a gazdám flótázása. Nekem biz' ez nagyon unalmas, jobb szeretnék futkározni, pajtásaimmal kergetőzni, de akkor szegény gazdám még szegényebb lenne.

— Nagyon derék, hogy ezt teszi, Tupi urfi. Megérdemli, hogy gazdája hálás legyen.

— Oh, nem jobban, mint Tipi kisasszony, ki szintén fontos szolgálatot tesz Birikének és mamájának. Tudja mit? Ne elégedetlenkedjünk sorsunk miatt, hanem inkább örvendjünk, mert lám, akármilyen szerény, lenézett jószágok vagyunk, jó igyekezettel mégis jót tehetünk.

PÉLDÁK ÉS MESÉK.

— Hazai és idegen forrásból meríti: *Irén néni.* —

A hálátlanság.

HÁLÁTLANSÁG oly rút bűn, melyet már az ó-korban is leginkább megvetésre méltónak tartottak minden emberi gyarlóságok közt. E bűn az embert az állatnál is alacsonyabb fokra helyezi, mert hiszen hány példáját ismerjük az állati háladatosságnak és ragaszkodásnak!

A régi görögök, különösen pedig az athéniak, a kikről némelyitek bizonyára tanult már valamit, míg a Háladatosságnak oltárt emeltek, addig a hálátlanság megbüntetésére bíróságot neveztek ki. De ez a bűn, t. i. a hálátlanság, oly ritkán fordult elő e bátor és edzett nép között, hogy a bírának évek hosszú során át nem nyílt alkalmok büntetőjoguk gyakorlására.

A bírák közül egy, belátva hivatalának hasztalanságát, nem járt el többé a törvényterembe, hanem ajtaja elé egy kis harangot kötött fel, hogy a panaszos azt meghúzza, őt házi foglalkozásából kiszólítsa. De hát a harang is oly soká pihent, hogy köröskörül benőtte a fű a haranglábat, de sőt fel is kúszott az oszlopokra, a harang kötelére s mindent ellepett.

Egyszer azonban különös tompa zaj rezegettette meg a levegőt, mely a bíró harangjától eredt. Valjon mi ez? A hálátlanság, ez undok bűn ismét befészkelte magát az athéniaknál?! A mi bíránk is elcsodálkozva e szokatlan tény fölött, hogy végre akad panaszos, maga sietett a kapuhoz.

És mit látott?

Egy lovat. Egy előregedett, vén lovat mely félszemére vak s egyik lábára sánta volt. Úgy állt ott lesütött fejjel s borzas szőre, kóczos sörénye mutatták gazdátlan voltát; a harang melletti fűben legelt s szomorúan rágesálya a sárguló füvet, miközben akaratlan okozója volt a harang megcsendülésének.

A bíró látva, minő vádlóval van dolga, a szomszédoktól kérdezősködött, kié a ló?

— Senkié, felelék azok. A gazdája kiadta neki az utat, mert már semmire sem lehetett használni.

— Valóban? viszonzá a bíró; ej, ej, már csak meg kell ezt az ügyet vizsgálnom, mely engem kiválóan érdekel. Mily rút hálátlanság elcsapni az öreg szolgát, mert már képtelen munkára, holott épen őt szolgálva emésztette az föl erejét s töltötte el ifjuságát.

Magához hivatta tehát a hálátlan gazdát, szemére vetette méltatlan bánásmódját s egy bizonyos összeg lefizetésére ítélte el, melyből a ló életfogytáig gondosan ápolgatott.

*

A hordó.

— Legenda. —

Bizonyára hallottatok már valamit a legendáról, mely szent monda, s többnyire szóhagyomány útján vagy népies versalakban jutott el hozzánk. Leginkább kegyes férfiak és nők életéről szólnak, de azért valamely példázatot is jelölnek néha.

Élt egykor Strassburgban egy Rudolf nevű bodnár-mester, (kit némely helyen kádárnak vagy pintérnek is nevez-

ek). — szóval egy olyan ember, aki hordót, kádát s több efféle dolgokat készít. Ez a kádár az ő szorgalma által már szép vagyontára tett szert. Jóllehet azonban, hogy már tekintélyes összegnek volt az ura, nem hagyta abba mesterségét, hanem kitartóan folytatta s mindig munkásai közt járt-kelt, saját munkássága által mutatva a jó példát és biztatva, serkentve őket is. Csakhogy ezt a nagy szorgalmat nála egyedül a vagyonszerzési mohó vágy idézte elő, mert Rudolf nagyravágyó, a szegények iránt könyörtelen és kemény szívé volt.

Egy nap, mikor éppen egy nagy hordót végeztek be a műhely ajtaja előtt, egy még fiatal asszony haladt el arra, de aki oly sápadt és oly kimerült volt, hogy bizvást nézhatték volna ötven évesnek is. Lábaikat kisebesítette az út kavicsa, arcát leégette a forró nap perzselő sugara, tagjait pedig elbágyasztá a hosszas vándorlás.

— Jó uram, így szólt Rudolfhoz, könyörüljön egy szegény vándoron... adjon nekem egy pohár vizet... csak egy pohár vizet... a szomjúság emészt...

— Amott van a folyó, válaszoló nyersen a kádár úr. Még csak az kellene, hogy minden nyomorult koldus-asszony felfrissítése végett abba hagyjam a munkát!

— Hiszen nem kell, hogy a munkáját abba hagyja, jó uram... szólítsa elő egyik munkását...

— Senki ne merjen mozdulni a helyéből! ordítá a feldühödött mester. Hiszen ha minden csavargót ellátnék, csakhamar hire terjedne a naplopók közt, hogy Rudolf mester ingyen ad enni-inni s házam túltenne egy vendéglőn. Csak folytasd utadat

s azon légy, hogy mielőbb odább lódulj és nekem békét hagyj — azt mondom!

— Oh te megkövesedett szívé, rossz gazdag! mondá az idegen nő, miközben lesújtó pillantást vetett a bámuló mesterre. Hálát adok az Égnek, hogy hatalmamban áll téged érdemed szerint megbüntetni. Csak egy intésembe kerülne s kigyóvá változtathatnának, hogy itt csúsznál-másznál előttem a porban, vagy bagoly képében rémítenéd el borzalmas huhogással a hozzád hasonló lelkiismeretű embereket!... de kívánom, hogy büntetésed úgy a te, mint bűnös embertársaidnak hasznára váljék s téged lelketlen bánásmódot beismerésére kényszerítsen. Te megtagadtál tőlem egy csöpp vizet? — Jól van tehát! Én arra kárhoztatlak, hogy hordjad tele vízzel azt a hordót, melyet az imént fejeztél be.

E szavak után nyomtalanul eltűnt az idegen nő, a legénység rémületére. Rudolf eleinte tréfának akarta venni a dolgot s nem is igen illetődött meg a történeten, sőt a rá mért ítélet végrehajtására sem mutatott hajlandóságot. Azonban valami ellenállhatatlan erő hajtotta őt s a vállára véve hordóját, a Rajna felé indult, hogy ennek vizéből a hordót megtöltse. Mekkora volt azonban csodálkozása, midőn kihuzva az edényt, azt teljesen üresnek találta.

— Mi ez? kiáltá fel elsápadva a rémülettől. Minő iszonyu szellem üzi velem játékát?

Többször megkísérlé a vízbe meríteni hordóját, és bár a habok körül-körül hömpölyögték azt, egy csöpp víz se tévedt bele.

Rudolf kétségbeesve hazament, kevés pénzt vett magához és anélkül, hogy feleségének istenhozzádot mondott vagy gyermekeit megcsókolta volna, utra kelt, hogy olyan folyóra találjon, melynek vize a hordóját megtöltse.

Tekinthetett szét bármerre: olyat nem talált. A források, folyók és patakok sokasága közt hordója mindig üresen került felszínre a vizek mélyéből.

Ekkor végtelen megbánás szállotta meg Rudolf lelkét s mellét verdesve, így kiáltott fel:

— Légy irgalmas, oh te fájdalmas!
Könyörülj rajtam szegény bünösön! Mindenható nagy Isten, oh mennyire megbánhattalak én Téged! És mennyi könnyembe kerül nekem azon fájdalmak megváltása, melyeket az általam elutasított szegényeknek okoztam. Ha könyörtelen voltam is, oh ne taszíts el engem magadtól jó Atyám! Ne a multat tekintsd, oh nagy Isten, hanem jövőre magamviseletéből ítélj meg engem. Fogadj be engem szegény bünöst végtelen kegyelmességedbe s fogadd el ígéretemet, hogy jövőre jótékony és irgalmas leszek szegény felebarátaim iránt!

Ezeket mondva, Rudolf őszinte megbánásából eredt egyetlenegy könnyecseptet ejtett... és ezen köny, mely a hordóba hullott, szízültig megtölté azt!

Ekként felszabadulva az átok alól, visszatért s kegyes jótékonyágban tölté el napjait virágzó családja körében az egykor kemény szívű kádár-mester.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.

SZÁRAZ HAJÓKÁZÁS.

(Képekkel a 164. és 165. lapokon.)

HISZITEK vagy nem hiszitek,
Ugy van az,
Hajós kapitány vagyok most,
Szent igaz.

Itt ülök a gőzhajómnak
Fedelén,
Távcsövemen messze, messze
Látok én.

És ni! Amott messze a sík
Tengeren,
Mit mutat az én pompás jó
Üvegem!

Hajótörött ember, látom,
A szegény!
Búsán evez a csónakban
S int felém.

Ne félj semmit, szegény ember,
Megmentlek,
Jó hajómon szárazföldre
Vezetlek.

S ott majd együtt esszük meg az
Ozsonnát,
Bátorságunk megérdemlett
Jutalmát.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIII. köt. 9-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

Mindennek van oka.

Helyesen fejtették meg: Tausig Hugó, Wassermann Gizela, Mariska és Ilonka, Paul Ilonka, Lászlófalvy E. Árpád és Margit, Schvartz Berta és Irén, Bukovinszky Lenke, Redlich Ella, Gráber Jóska, Dózsa Aranka és Ödön, Thuróczy Mariska, Weigl Mariska, Kűszler Gizella, Blum Irma, Sarolta és Paula, Wurmser Frida és Vilmos, Fleischmann Berta, Márkus Béla, Jellinek Szerafin, Bügler Irén, Gergits Lujza, Geduly Vilma, Guttman Vilma és Lajos, Somssich Eszter, Weisz Béla és Kornél, Szapary Emi, Riszdorfer Erzsike.